

Ar visi viešieji užrašai privalo būti valstybine kalba?

Taip, Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo 17 straipsnyje nurodyta, kad Lietuvos Respublikoje viešieji užrašai turi būti valstybine kalba. Tam tikrais atvejais šalia užrašų valstybine kalba galimi užrašai ir kitomis kalbomis, pvz. Kalbos įstatymo 18 straipsnyje nustatyta, kad tautinių bendrijų organizacijų pavadinimai, jų informaciniai užrašai greta valstybinės kalbos gali būti pateikiami ir kitomis kalbomis, tačiau tokių užrašų formatas negali būti didesnis negu užrašų valstybine kalba. Lietuvos Respublikos Seimas 1995 m. vasario 7 d. priėmė įstatymą Nr. I-789 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo“, kurio 2 straipsniu įpareigojo Valstybinę lietuvių kalbos komisiją prie Lietuvos Respublikos Seimo nustatyti informacijos kitomis kalbomis pateikimo tarptautiniams reikalams transporte, muitinėse, viešbučiuose, bankuose, turizmo agentūrose, taip pat reklamos elementuose tvarką. Reikia pastebėti, kad Seimas nustatė baigtinį sąrašą objektų, kuriuose viešuosius užrašus galima rašyti ir kitomis kalbomis. 2020 m. balandžio 9 d. buvo priimtas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimas Nr. N-1(182) „Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2012 m. lapkričio 8 d. nutarimo Nr. N-5(136) „Dėl viešosios informacijos ne valstybine kalba pateikimo“ pakeitimo“, kuriame nurodyta, kad tarptautinio bendravimo reikmėms viešoji garsinė ir rašytinė informacija, įskaitant viešuosius užrašus, transporte, muitinėse, viešbučiuose, bankuose, turizmo agentūrose, taip pat reklamos elementuose greta valstybinės kalbos gali būti teikiama ir užsienio kalbomis. Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad Valstybinė lietuvių kalbos komisija, reaguodama į dažnai teismų procesuose keliamus klausimus dėl viešųjų užrašų sampratos, papildomai savo nutarime išaiškino, kad viešaisiais užrašais laikoma rašytinė informacija, esanti viešojoje erdvėje ir (arba) skirta visuomenei informuoti. Tam, kad užrašas būtų pripažintas viešuoju užrašu, užtenka nustatyti vieną iš jo alternatyviųjų požymių, t. y. ar toks užrašas yra viešoje vietoje ir (ar) jo paskirtis – informuoti visuomenę.